

Aynı mı, Farklı mı?

Öğrenciler ikili gruplar halinde “Ben ve Sen” başlıklı bir tablo yapar. Ortak yönleri ve farklılıkları yazarlar. Sonra hep birlikte tartışılır: “Farklılıklarımız bizi nasıl zenginleştirir?”

Saygı Tiyatrosu

Küçük gruplar, saygılı ve saygısız davranışları içeren kısa canlandırmalar yapar.

Diğer öğrenciler hangisinin neden daha doğru olduğunu tartışır.

“Duygu Balonu”

Öğrencilere duygusal durumlar içeren kısa senaryolar verilir (“En iyi arkadaşının taşınacağını öğreniyorsun” gibi). “Bu durumda ne hissederdin? Karşımdaki ne hissediyor olabilir?” sorularıyla empati geliştirilir.

Dinleme Detektifi

Bir hikâye okunur. Öğrencilerden dinlerken belirli bilgileri (örneğin, kaç kişi vardı, ana duygu neydi?) tespit etmeleri istenir.

Hikâyeden sonra detayları anlatmaları istenir.

“Farklı Gözlüklerle Bak”

Bir olay anlatılır. Öğrenciler, bu olaya birden fazla karakterin gözünden bakarak ne hissedip ne düşüneceklerini yazar. Sen olsaydın nasıl hissederdin?” sorusuyla zenginleştirilir.

“Sandalyeni Değiştir”

Öğrenciler belirli konularda farklı görüşleri temsil eden sandalyelere oturur (örneğin, okulda ödev olmalı mı?).

Her sandalyede oturduklarında o görüşü savunmaları istenir. Böylece farklı düşüncelere açıklık gelişir.

“Benim Renklerim”

Her öğrenci, kendisini temsil eden 3 rengi seçer ve nedenini açıklar. Panoya herkesin renkleri asılır. Farklılıkların güzelliği konuşulur.

“Dünyanın Her Yerinden”

Öğrencilere farklı ülkelerden gelen isimler verilir. Bu isimde biri hangi yemekleri yer, hangi dilde konuşur? Kültürel farkındalık geliştirici eğlenceli bir tanıtım yapılır.

“Dinle & Çiz”

Öğrenciler sırayla bir betimleme yapar, diğerleri duyduklarını çizerek anlatır.

Bu etkinlik dikkatli dinlemeyi ve anlama becerisini destekler.

“Bunu Söylemenin Başka Bir Yolu Var mı?”

Kaba bir ifadeyi al, öğrencilerden bu cümleyi daha saygılı bir dille söylemelerini iste.

Eğlenceli ve öğretici bir diksiyon çalışmasıdır.

“Kelime Kulesi”

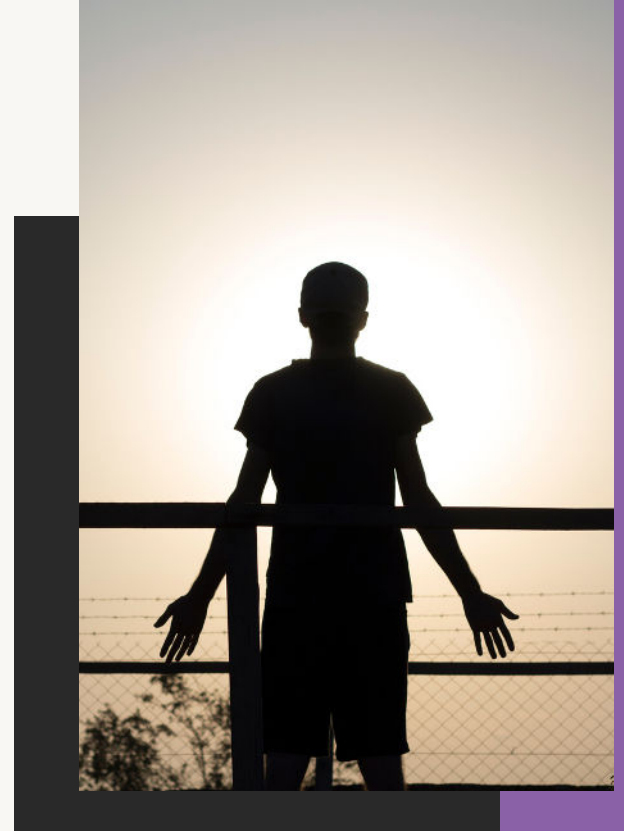
Saygı içeren kelimelerle (lütfen, rica ederim, teşekkürler...) kule inşa edilir (örneğin kartonlarla).

Her kelimeyle bir kat çıkar. Saygılı dilin güven inşa ettiğini görsel olarak deneyimlerler.

sosyal- duygusal beceriler

Sosyal Farkındalık

Sosyal Farkındalık, farklı geçmişlere ve kültürlere sahip olanların farklılıklarını tanımak ve takdir etmek, bakış açılarını anlamak, görüşlerine saygı duymak, empati kurmak ve olumlu etkileşimde bulunmaktır.

Sosyal farkındalık Becerileri Nelerdir?

Farklılıkları/çeşitlikleri anlama ve takdir etme.

Diğer insanlara saygı gösterme.

Empatik yaklaşma.

Etkin dinleme.

Diğer insanların bakış açısını anlama.

Bakış Açısı Edinme

Bakış açısı edinme, bir durumu yalnızca kendi gözünden değil, başkalarının perspektifinden de değerlendirebilme becerisidir. Bu; empati, açık fikirli olma, farklı düşüncelere saygı gösterme ve olaylara çok yönlü yaklaşma gibi sosyal ve zihinsel becerileri içerir. Bakış açısı kazanmak, yalnızca başkalarını anlamayı değil, aynı zamanda kendini geliştirmeyi de sağlar.

Öğrenciler bu sayede eleştirel düşünmeyi öğrenir, ön yargılardan uzak durur ve çok yönlü düşünebilen bireyler olarak topluma katkıda bulunur.

Empati

Empati, bir başkasının duygularını ve düşüncelerini anlamaya çalışmak ve onun yerine kendini koyabilmektir. Empati becerisi, öğrencilerin sosyal duygusal gelişimini destekler, iletişim yeteneklerini güçlendirir ve onları duyarlı, anlayışlı bireyler haline getirir. Erken yaşta kazanılan empati, yaşam boyu sürecek olumlu insan ilişkilerinin temelidir.

Farklılıkları Takdir Etme

Farklılıkları takdir etme, insanların dil, din, kültür, düşünce, yetenek veya yaşam tarzı gibi alanlardaki çeşitliliğini saygıyla karşılamak ve bu farklılıkları bir zenginlik olarak görebilmektir. Bu beceri, önyargılardan uzak durmayı, açık fikirli olmayı ve kapsayıcı bir bakış açısını gerektirir.

Öğrenciler için farklılıkları takdir etmek, birlikte yaşama kültürünün temelini oluşturur. Bu sayede öğrenciler; empati geliştirir, iş birliği içinde çalışabilir, ayrımcılıktan uzak durur ve sosyal uyum becerilerini güçlendirir. Bu beceri, öğrencilerin demokratik bir toplumun parçası olma bilincini geliştirir ve onları daha hoşgörülü, saygılı bireyler haline getirir.

Diğerlerine Saygı Duyma

Diğerlerine saygı duyma, insanların düşüncelerine, duygularına, haklarına, farklılıklarına ve sınırlarına değer vermek ve onları aşağılamadan, dışlamadan kabul edebilmek anlamına gelir. Bu, sağlıklı iletişimin ve toplumsal uyumun temelini oluşturur. Öğrenciler için saygı, hem sınıf ortamında hem de günlük yaşamda güvenli, huzurlu ve yapıcı ilişkilerin kurulmasını sağlar. Saygılı öğrenciler; arkadaşlarını dinler, farklı görüşlere hoşgörüyle yaklaşır ve çevresindeki insanlara karşı nazik davranır. Bu tutum, sınıf içinde barışçıl bir atmosfer yaratır ve herkesin kendini değerli hissetmesine yardımcı olur.

Etkin dinleme

Etkin dinleme, karşımızdaki kişiyi sadece duymakla kalmayıp, dikkatle, anlayarak ve empatiyle dinlemektir. Bu beceri, konuşan kişiye göz teması kurmak, sözünü kesmemek, beden diliyle ilgiyi göstermek ve anlatılanı doğru anlamaya çalışmak gibi davranışları içerir.

Etkin dinleme, öğrencilerin kendilerini ifade ederken daha anlaşılır olmalarını da sağlar. Bu beceri, yalnızca okul hayatında değil, yaşam boyu sürdürülecek sağlıklı iletişimlerin temelini oluşturur.

Öğrencileri Destekleme Yolları

- Öğretmen olarak öğrencilere, fikirlerine ve bireysel farklılıklarına saygı göstererek **model olun**.
- Saygı kavramını içeren **sınıf kuralları** oluşturun ve tüm öğrencilerin bu değerlere bağlı kalmasını teşvik edin.
- Öğrenciler arasında saygı içeren davranışları fark ettiğinizde bunu **sözlü olarak takdir edin**.
- Sınıf ortamını **kapsayıcı** hale getirerek, farklı kültür, dil, yetenek ve yaşam tarzlarına sahip öğrencilerin kendilerini değerli hissettiği bir ortam oluşturun.
- “Sen olsaydın ne hissederdin?” sorusunu sık kullanın, olaylara farklı gözle bakmalarını sağlayacak **açık uçlu sorularla empatiyi geliştirin**.
- Hikâye ve drama etkinlikleri düzenleyin. **Farklı roller üstlenerek başka insanların duygularını anlamalarına** yardımcı olun.
- Öğrencilerin kendi ve başkalarının duygularını ifade etmeleri için **duygu kartları ya da duygusal günlükler** kullanın.
- “Birbirini dinle” gibi dinleme etkinliklerle öğrencilerin **dinleme alışkanlıklarını** geliştirin. Örneğin, bir öğrencinin anlattığını diğeri tekrar ederek özetler.
- **Göz teması ve jest-mimik kullanımı** üzerine konuşun. İyi bir dinleyicinin davranışları hakkında öğrencilerle beyin fırtınası yapın.
- **Tartışma ve münazara** gibi etkinliklerle öğrencilerin bir konuyu farklı açılardan değerlendirmelerine alan tanıyın.
- **Perspektif değiştirme etkinlikleri** uygulayın: Örneğin bir hikâyeyi farklı karakterlerin gözünden yazmalarını isteyin.